

да избѣгне при руситѣ, извѣстило имъ, пристигнали 40 д. казаки и 200 д. пѣхота, прогонили турцитѣ и избавили затворницитѣ.

Много жени и дѣца които не били убити отъ турцитѣ, насилствено ги завели голи, боси и гладни въ Шуменъ.

Грабежа, свирѣпствата и убийствата продължавали до 17-й ян. ч. 10 по турски вечерята, до пристиганieto на руситѣ, които прогонили турцитѣ съ оржие и заловили града.

Въ чаршията изгорели 400 дюгана наедно съ стоката, 7 ханища, до 30 кжши български и толковъ турски.

Турскитѣ звѣрства въ г. Айтосъ. Въ начало тукъ имало до 4000 д. войска отъ бруса-табуру (лазове). Войницитѣ твърдѣ добрѣ се отнасяли съ населението, нъ слѣдъ два мѣсеци тѣ били вдигнати а останале до 1000 д. мустафъзи, които на послѣдно врѣме, наедно съ гражданитѣ турци доста се наострили и само за грабежъ и убийства говорили.

На 31-й Дек. два часа преди да се мръкне, войницитѣ и гражданитѣ турци впуснали се на грабежъ само, а други звѣрства не вършили.

Половината отъ българското население веднага избѣгнало за Анхиало и всичко оставило.

1-й ян. сутренъта турцитѣ запалили полицията, послѣ и чаршията, а въ сжщото врѣме турското население потеглило за Бургасъ. Юмеръ Яболу казалъ на свящ. Апостола Дяковъ : „поше, бѣгай, несѣди тукъ, опасно е и азъ ще те пазя“. Наедно съ священника трѣгнали и други до 200 д. повечето отъ махалата Варошъ, нъ въ брѣзината много жени заминали безъ мжжетѣ си, нѣкои оставили дѣцата си, мже безъ женитѣ си и всички пѣши.

Между Айтосъ и Бургасъ въ мѣстността Каяджикъ-дере, черкезитѣ и башибозудитѣ ги пречакали и наредъ ги обрали.

Въ Бургасъ се качили на парахода и заминали за Цариградъ. Други се качили на една гемия, сѣдели 11 дена въ морето а послѣ отишли въ Анхиало.

Онѣзи които избѣгнали у врѣме въ Цариградъ и Анхиало по добрѣ прекарвали; онѣзи обаче, които избѣгнали ножа и прѣснали се по балканскитѣ села, черни мжки претеглили.

Избититѣ въ града и наоколо били :

Антонъ Тодоровъ, Ат. Чешмеджиевъ, Арабаджи Дичо,
Атанасъ Вълковъ, Атанасъ Желѣзовъ, Арабаджи Георги,